

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ekszelencjo Księżę Biskupie, czcigodni Kapłani;
Czcigodni Kombatanci i zasłużeni w walce o wolną Polskę;
Panie i Panowie Senatorowie i Posłowie;
Panie Wojewodo, Panie Prezydencie, Panie Przewodniczący Sejmiku Województwa
Kujawsko-Pomorskiego, Panie Starosto, Władze Rektorskie UMK;
Panie Komendancie, Oficerowie, Podoficerowie i Żołnierze Wojska Polskiego;
Poczty sztandarowe;
Komendanci i przedstawiciele służb mundurowych;
Radni Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
Panowie Przewodniczący i Radni Miasta i Powiatu Toruńskiego;
Drodzy Mieszkańcy Torunia i całego Województwa.

Wpierw niech mi będzie wolno podziękować Ekszelencji Księdzu Biskupowi za mszę świętą odprawioną tradycyjnie tu, w sercu Torunia na Rynku Staromiejskim, z okazji Święta Narodowego Trzeciego Maja i Maryjnego Święta Królowej Polski. Dziękuję Wojsku Polskiemu, wszystkim służbom organizacyjnym za wspaniałą oprawę. Szczególnie dziękuję Wam, mieszkańcom Torunia, i naszym gościom, którzy jak zwykle licznie bierzecie udział w uroczystościach trzeciomajowych.

Szanowni Państwo!

Tradycja 3 Maja leży u podstaw fundamentów naszego Państwa i tożsamości narodu polskiego.

Bowiem, jak mówił Jan Paweł II, poprzez Konstytucję 3 Maja przemawia dusza narodu - a raczej wielu narodów, które stanowiły wraz z Polakami ówczesną Rzeczpospolitą - narodu, który czuje zagrożenia pochodzące nie tylko od zewnątrz, ale także z wnętrza własnych poczynań i działań.

Ten dokument zdumiewa ponadczasową mądrością. Dlatego trzeba wciąż o nim przypominać i pamiętać.

Uchwalona wtedy Ustawa Zasadnicza była ukoronowaniem wszystkiego, co dobre i oświecone w polskiej historii i kulturze, była dziełem bez wątpienia wielkim, wykraczającym poza wyobrażenia ludzi ówczesnej epoki. Wybitny filozof i polityk brytyjski, twórca doktryny

nowoczesnego konserwatyźmu Edmund Burke, opisywał ją jako „najszlachetniejsze dobro otrzymane kiedykolwiek przez jakikolwiek naród.”

Ustawa Rządowa z 3 maja powołała pierwszy w historii Polski rząd z odpowiedzialnością ministrów przed parlamentem. Zniosła unię polsko-litewską oraz podział państwa na Koronę i Litwę, tworząc państwo unitarne, a katolicyzm został uznany za religię panującą, lecz jednocześnie, zgodnie z tradycją Rzeczypospolitej, zagwarantowano swobodę wyznania. Wprowadzono stałe podatki oraz utworzono stałą armię. Konstytucja objęła ochroną prawną chłopów i mieszczan, ukróciła liberum veto i samowolę szlachty.

Konstytucja 3 Maja miała być odpowiedzią na pogarszającą się sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej Obojga Narodów, która jeszcze 150 lat wcześniej była jedną z największych potęg europejskich i największym krajem w Europie. Ale, jak wiemy, była niestety krokiem wykonanym za późno i stała się „ostatnią wolą i testamentem gasnącej Ojczyzny”.

Co stało za goryczą upadku Rzeczypospolitej i cierpień przyszłych pokoleń?

Nigdy by Polakom - mówił Tadeusz Kościuszko - broń ich nieprzyjaciół straszną nie była, gdyby sami między sobą zgodni znali swą siłę. Brak zgody, nieustanne spory, obrona prywatnych, egoistycznych interesów grup i jednostek, brak poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne, a w końcu również zdrada targowiczán, obok rosyjskiej agresji, przesądziły o fiasku misji Konstytucji.

Czy dziś możemy wciąż czerpać z mądrości pokolenia Ignacego Potockiego i Hugona Kołłątaja?

Znów warto wspomnieć słowa Jana Pawła II z 1991, wygłoszone z okazji 200 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja: „Dzisiaj nie stoimy - dzięki Bogu - przed pytaniem, jak wolność odzyskać. Dzisiaj stoimy przed wyzwaniem: jak wolność utrzymać i jak ją mądrze umacniać. Bo wolności nie można tylko posiadać, nie można jej zużywać. Trzeba ją stale zdobywać i tworzyć”.

„Wolności wciąż musimy się uczyć na nowo”.

Wiek temu jako Naród, za brak zgody i niedostrzeżenie w porę zagrożeń, zapłaciliśmy cenę najwyższą - utratę własnego państwa. Dlatego mądrzejsi o te bolesne doświadczenia gaśmy, a nie rozniecąmy ogień niechęci i konfliktów. Twórzmy siłę Polski pamiętając, że zgoda buduje, że jej siłą była zawsze jedność.

W XXI wieku nic się nie zmieniło: Ojczyzna to wciąż „zbiorowy obowiązek”, a wolność wciąż jest wyzwaniem. Za to wielkim wyzwaniem wolności jest władza, której nie można sprawować inaczej, jak tylko służyć! Służyć wszystkim Polakom, poprzez ochronę ich nienaruszalnych praw zbiorowych i indywidualnych.

Szanowni Państwo! Życzymy sobie, aby Święto Narodowe Trzeciego Maja było dla nas wszystkich dniem, kiedy jako Polacy możemy poczuć, że jesteśmy wspólnotą nieobojętnych dla siebie ludzi, że mamy wspólne plany i wciąż jesteśmy wierni marzeniu o wspaniałej Polsce - dostatniej i sprawiedliwej. O 1050-letniej historii przynależności do rodziny narodów Europy, patrzącej śmiało w przyszłość.

Gaude Mater Polonia! Vivat 3 Maja !

Toruń, 3 maja 2016 roku